

התוכנית ללימודי מחקר במדע המדינה (תל"ם תואר שני ושלישי)

ראש התוכנית: פרופ' אורית קדר

התכנית:

מסלול ההכשרה של תל"ם הוא מסלול בן חמש שנים. המסלול נפתח בשנתיים של קורסי מחקר מתקדמים המקנים לתלמידים היכרות שיטתית, מעמיקה וביקורתית עם מיטב המחקר העדכני בדיסציפלינה ומפתחים את מיומנויות הדיון, הביקורת, הניתוח, והכתיבה הנחוצות לחקר דילמות מורכבות מהעולם בכלל ומהפוליטיקה בפרט. עם תום חלק זה של ההכשרה, יהיו הסטודנטים זכאיים לתואר שני (MA). שלוש השנים הבאות במסלול הן קודש לקורסים נבחרים ולכתיבת עבודת הדוקטור (במתכונת של מונוגרף או של מאמרים). התוכנית מכינה את הסטודנטים להשתלבות בחיים האקדמיים, כולל יצירת רשת חברתית מקצועית, מחקר אקדמי עצמאי ובשיתוף עם חוקרים בכירים ועמיתי מחקר, והצגת פירות המחקר בכנסים בארץ ובעולם.

מטרות:

- התוכנית מיועדת למצב את תלמידי המחקר בחזית פורצת הדרך של חקר הפוליטיקה ברמה הלאומית והבינלאומית. הקורסים הינם קורסים מתקדמים למחקר, הם מקנים העמקה ומתמודדים עם דילמות מורכבות של הדיסציפלינה.
- התוכנית מיועדת לתלמידים שסיימו בהצטיינות תואר בוגר באוניברסיטאות בארץ ובעולם ומעוניינים ללמוד לתואר שלישי במדע המדינה.
- התוכנית מתקיימת תוך שיתוף פעולה פורה עם תכנית מקבילה של המחלקה ליחסים בינלאומיים. שיתוף פעולה זה כולל קורסי מחקר משותפים, סדנה משותפת לתלמידי התכניות ופעילויות משותפות של סדנאות הדוקטורט של שתי המחלקות.
- תלמידים בתוכנית ישלימו במהלך לימודיהם תואר מוסמך עם תזה.
- בתום השנתיים הראשונות ימשיכו התלמידים בלימודי דוקטורט, וזאת בהתאם לתנאים המפורטים למטה תחת הכותרת "לימודי מחקר (דוקטורט)" ותוך כדי העמקה והרחבה של הידע המקצועי שלהם.

תכנית הלימודים:

חובה בשנה א'

2 נ"י

סדנת תל"ם

4 נ"י

גישות ותיאוריות במדע המדינה

5 נ"י

מתודולוגיה של מחקר פוליטי

קורסי יסוד בשנים א'-ב'. תלמידי התכנית חייבים ללמוד 14 נ"ז מבין שמונת הקורסים הבאים (מתוך קבוצות אחת ושתיים).

1. קורסי יסוד מהמחלקה למדע המדינה (אחד מאלו לפחות בשנה א'):

4 נ"ז	מחשבה מדינית: קורס יסוד לתלמידי מחקר
4 נ"ז	פוליטיקה השוואתית: קורס יסוד לתלמידי מחקר*
2 נ"ז	מדיניות ומינהל ציבורי: קורס יסוד לתלמידי מחקר
2 נ"ז	מדיניות ומנהל ציבורי למתקדמים: קורס יסוד לתלמידי מחקר
4 נ"ז	פוליטיקה ישראלית: קורס יסוד לתלמידי מחקר

2. קורסי יסוד מהמחלקה ליחב"ל – ניתן לבחור אחד מבין הבאים:

4 נ"ז	כלכלה ומוסדות בין-לאומיים: קורס יסוד לתלמידי מחקר
4 נ"ז	ביטחון בין-לאומי: קורס יסוד לתלמידי מחקר
4 נ"ז	מחקרי איכותני ומחקרי שדה

* קורס זה לא יינתן בשנת תשע"ח

4 נ"ז	כתיבת עבודה סמינריונית (חובה בשנה א')
-------	---------------------------------------

קורסי בחירה להשלמת מכסת הנקודות

סה"כ: 36 נ"ז

תנאי מעבר לשנה ב' בתוכנית ללימודי מחקר:

תלמיד תל"ם שהחל לימודיו בתוכנית ללימודי מחקר יהיה זכאי להמשיכם במסלול זה בשנה ב' על פי התנאים הבאים ובאישור היועץ לתלמידי מחקר:

א. ציון ממוצע של 90 לפחות בקורסי החובה והיסוד.

ב. ציון ממוצע של 90 לפחות בלימודי שנה א' המבוסס על 20 נ"ז לפחות וציון של 90 לפחות בעבודה הסמינריונית.

ג. **תנאי מעבר לכתובת התזה:** התלמיד חייב להציג הצעת מחקר לתיזה מאושרת ע"י המנחה עד לתאריך אחד באוקטובר בסיום שנת הלימודים הראשונה. תלמיד שלא יעמוד בתנאי זה, לא יוכל להשלים את לימודיו במסגרת תכנית תל"ם.

דרישות:

- א. 32 נ"ז קורסים (קורסים ברמת המוסמך) ועבודה סמינריונית (4 נ"ז). את העבודות הסמינריוניות ניתן לכתוב אך ורק בקורסים של מרצי המחלקה למדע המדינה.
- ב. יש להשלים את כל חובות התואר השני בתוך שנתיים אקדמיות.
- ג. התלמיד ידרש ללמוד את שלושת קורסי החובה במהלך שנת הלימודים הראשונה וכן לפחות אחד מקורסי היסוד לתלמידי מחקר. את מכסת נקודות הזכות בשנה א' התלמיד ישלים בלימוד ובכתובת עבודת הסמינר.
- ד. התלמיד ישלים את מכסת נקודות הזכות הנדרשת לתואר בקורסי החובה שנותרו, בקורסי בחירה או בסמינר נוסף. בכל הנוגע ללימודי בחירה, קריאה מודרכת ועבודות סמינר – ראה סעיף "דרישות כלליות בתכנית" בהמשך.

עבודת גמר:

- א. תלמיד התוכנית יכתוב עבודת גמר המבוססת על מחקר מקורי. עבודת הגמר הנדרשת תהא בהיקף של מאמר אקדמי ובאורך של לא יותר מ-15,000 מילים (לא כולל הערות שוליים וביבליוגרפיה). במקרים חריגים יכול מדריך העבודה לאשר לתלמיד לכתוב עבודה ארוכה יותר.
- ב. עבודת הגמר תוגש עד אחד באוקטובר שבתום שנת הלימודים השנייה בתכנית.
- ג. מומלץ שעבודת הגמר תתבסס על הרחבתה של העבודה הסמינריונית אותה כתב התלמיד או שתשמש כבסיס להצעת המחקר לדוקטורט.
- ד. מדריך עבודת הגמר וקורא שני אותו מינה יועץ המוסמך בהתייעצות עם ראש תוכנית תל"ם יקראו ויעניקו את הציון לעבודת הגמר.
- ה. במקרים בהם ההפרש בין הציונים הסופיים שהעניקו קוראי עבודת הגמר עולה על 9 נקודות, או במקרים בהם קורא העניק לעבודה ציון מתחת ל-90 והקורא השני העניק לעבודה ציון 90 ומעלה, ימנה יועץ תל"ם קורא שלישי לעבודה. ציון העבודה הסופי יהיה ממוצע של שלושת הציונים תוך התחשבות בכלל הבא: אם שניים מתוך שלושת הציונים להם זכתה העבודה הם 90 ומעלה, אזי יהא ציון העבודה הסופי לפחות 90 (במקרה זה התלמיד יהא זכאי להמשיך ללימודי דוקטורט במחלקה למדע המדינה). לחילופין, אם שניים מתוך שלושת הציונים להם זכתה העבודה נופלים מ-90, אזי יהא ציון העבודה הסופי 89 או פחות (במקרה זה התלמיד לא יהא זכאי להמשיך בתכנית תל"ם במחלקה למדע המדינה). במקרים בהם אין צורך במינוי קורא שלישי יהא ציון העבודה הסופי ממוצע של הציונים שהעניקו שני הקוראים לעבודה.

דרישות כלליות בתוכנית:

קורסי בחירה

על התלמיד ללמוד קורסי בחירה כהשלמה למכסת נקודות הזכות הנדרשת. התלמיד רשאי לצבור עד 4 נ"ז מקורסים מחוץ למחלקה ובלבד שקורסים אלו הם ברמת המוסמך, ומוגדרים בשנתון האוניברסיטה כקורסי מוסמך. לימודי שפה זרה לא ייכללו במניין נקודות הזכות לתואר המוסמך.

עבודות סמינריוניות

כתיבת העבודה הסמינריונית, במהלך לימודי שנה א', מהווה אחד מתנאי המעבר לשנה ב'. באם בחר התלמיד ללמוד סמינר נוסף במסגרת לימודי הבחירה הוא אינו רשאי לכתוב את שתי העבודות אצל אותו מרצה.

קורסי קריאה מודרכת

קורסי קריאה מודרכת נועדו לאפשר לתלמיד להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו בנושאים תחומיים ובין-תחומיים בהם יש לו עניין מיוחד ואשר אינם נכללים בקורסים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים של המחלקה. תלמיד יוכל להשתתף בקורס קריאה מודרכת אחד במהלך לימודיו ובלבד שימצא מרצה מהמחלקה למדע המדינה המסכים להנחותו בכך. קורסי הקריאה יכללו בדרך כלל פגישה בת שעה כל שבועיים לפחות. ניתן לכתוב עבודה סמינריונית במסגרת קורס הקריאה ובמקרה כזה יירשמו 4 נ"ז וציון נפרד על העבודה.

חישוב הציון הסופי:

קורסים – 60%
עבודת גמר – 40%

שלב שני: לימודי המחקר (דוקטורט), שנה שלישית עד חמישית בתוכנית

המעבר לשלב הדוקטורט מותנה בהישגי התלמיד בקורסים ובעבודת הגמר וכן בהשתתפותו ותרומו לחיי המחלקה, ויקבע בהחלטת ועדת הדוקטורט התחומית של המחלקה למדע המדינה ובאישור הרשות לתלמידי מחקר.

עמידת התלמיד בתנאי התוכנית בשלב זה תקבע מידי שנה ע"י יועץ התכנית ובהתייעצות עם המנחה.

התלמיד מצופה להשתלב בשיח המחקרי הבינלאומי והלאומי בנושאי מדע המדינה ולשם כך עליו להשתתף באופן פעיל במפגשים עם חוקרים מהארץ ומחו"ל במסגרת של סמינרים מחלקתיים, בפורום התוכנית, ובמסגרת סמינרים ייעודיים לתלמידי התוכנית כפי שייקבעו מעת לעת בהתאם להתפתחות התוכנית. כמו כן תלמידי תוכנית הדוקטורט מצופים להשתתף באופן אקטיבי ורצוף בפעילויות האקדמיות של המחלקה, במפגשי פורום הדוקטורנטים ובקורסים כפי שיוצעו במסגרת הלימודים.

מומלץ להשתתף בקורס בכתובה מדעית באנגלית הניתן במסגרת הפקולטה.

סיום בהצלחה של עבודת המחקר וקבלת התואר השלישי מותנה בעמידה בדרישות של הרשות לתלמידי מחקר ובדרישות המחלקה.